



T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 13.7.2025
Sayı : 5029

31089



Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili
Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 14.07.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından 2024 yılına dair yayımlanan "İSO 500" ve "İSO İkinci 500" araştırmaları, Türkiye'nin sanayi sektörünün kârlılık ve sürdürülebilirlik açısından ciddi bir daralma içinde olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun faaliyet karı 2024 yılında %31,6 oranında azalarak 937 milyar TL'den 641 milyar TL'ye gerilemiştir. Satış kârlılığı ise %8,6'dan %2,6'ya düşerek son on yılın ortalamasının (%7,1) oldukça altına inmiştir. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı da %58,5 azalışla 645 milyar TL'den 247 milyar TL'ye gerilemiştir.

İSO İkinci 500 verileri de benzer bir tabloyu gözler önüne sermektedir. 2024'te faaliyet karı %18,9 azalarak 117,9 milyar TL'ye gerilemiş, satış kârlılığı ise %8,2'den %2,1'e düşmüştür. Bu kuruluşlarda finansman giderlerinin faaliyet karına oranı ise %80,9 seviyesine ulaşarak büyük alarm vermektedir.

Bununla birlikte, 2025 yılına ait sanayi görünümü de iç açıcı değildir. Türkiye İmalat PMI (Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi) verilerine göre, Haziran 2025 itibarıyla PMI değeri 46,7'ye gerilemiş ve bu, sektördeki daralmanın sürdüğünü göstermiştir. Aynı dönemde talepteki düşüş devam etmiş, yeni ihracat siparişleri daralmış, istihdam azalmış, satın alma faaliyetleri yavaşlamış ve tedarik teslimat süreleri uzamıştır. Özellikle 2024 sonu itibarıyla kur baskısı, yüksek faiz oranları ve enerji enflasyonu gibi dışsal etkenlerin sanayiciler üzerinde baskıyı artırdığı görülmektedir.

Tüm bu gelişmeler, sanayi sektöründe sürdürülebilirlik, yatırım kapasitesi ve ihracat rekabetçiliği açısından ciddi riskler doğurmaktadır. 2024 yılında 1.000 sanayi kuruluşunun faaliyet karlarının (EBİT) %94'ünün finansman giderlerine gitmiş olması, sanayicinin elinde yatırım ve gelişim için kaynak kalmadığını göstermektedir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1-İstanbul Sanayi Odası'nın yayımladığı İSO 500 ve İSO İkinci 500 raporlarında ortaya konulan faaliyet karı ve satış kârlılığı düşüşlerinin sebepleri konusunda Bakanlığınızın yaptığı analizler nelerdir?

2-2024 yılı itibarıyla sanayi kuruluşlarının finansman giderlerinin faaliyet kârlarına oranının İSO İkinci 500'de %80,9'a ulaşmasının temel nedenleri nelerdir? Bu durumu düzeltmeye yönelik Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı tedbirler nelerdir?

3-2025 yılının ilk yarısında PMI verilerinin 50'nin altında kalması ve üretim hacminde tüm sektörlerde düşüş yaşanması ışığında sanayi sektörünü desteklemek için hangi somut adımlar atılmıştır?

4-Tedarik teslimat sürelerinin artmasına neden olan hammadde temin sıkıntısının aşılması için yerli tedarik zincirlerinin güçlendirilmesine yönelik bir strateji ya da destek programı yürürlükte midir?

5-Yüksek faiz ve kur belirsizliği nedeniyle yatırım iştahının azaldığı bu dönemde, KOBİ'lerin ve büyük sanayi kuruluşlarının uzun vadeli ve düşük maliyetli finansmana erişimini kolaylaştırmak için yeni bir kredi programı veya teşvik paketi düşünülmekte midir?

6-Sanayi üretiminde yaşanan reel daralma ve ihracat siparişlerindeki azalma karşısında, Türkiye'nin ihracat pazarlarını çeşitlendirmesi için Bakanlığınızca atılan adımlar nelerdir?

7-Türkiye'nin sanayi sektöründe yaşanan bu gerilemeyi durdurmak ve sektörün yeniden üretim, yatırım ve istihdam açısından büyüme trendine girmesini sağlamak amacıyla kapsamlı bir sanayi strateji belgesi ya da eylem planı hazırlanmakta mıdır?